

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

FIȘA DISCIPLINEI
1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	DE LITERE
1.3 Departamentul	FILOLOGIE SI STUDII CULTURALE
1.4 Domeniul de studii	STUDII CULTURALE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii / Calificarea	ETNOLOGIE
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	5.00

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LITERATURĂ ORALĂ ȘI CIVILIZAȚIE ROMÂNEASCĂ				
2.2 Titularul de curs	Conf. univ. dr. Delia Suiogan				
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect	asist. univ. dr. Lazar Natalia				
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei	Categororia formativă			DF	
	Opționalitate			DO	

3. Timpul total estimate

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care:	3.2 Curs	2	3.3 Seminar	1	3.3 Laborator		3.3 Proiect	
3.4 Număr de ore pe semestru	42	din care:	3.5 Curs	28	3.6 Seminar	14	3.6 Laborator		3.6 Proiect	
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru:										
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe									25	
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren									25	
(c) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri									25	
(d) Tutoriat									2	
(e) Examinări									6	
(f) Alte activități:										
3.8 Total ore studiu individual (suma (3.7(a)...3.7(f)))						83				
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)						125				
3.10 Numărul de credite						5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Calculator, proiector, sistem de sunet
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului / proiectului	Calculator, proiector, sistem de sunet

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Utilizarea aparatului conceptual și metodologic de bază al unei științe umaniste sau sociale și a mecanismelor de integrare a contribuțiilor diverselor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual.</i> • <i>Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale.</i> • <i>Aplicarea unor modele adecvate de cercetare și promovare a patrimoniului cultural.</i> • <i>Operarea cu noțiuni, concepte specifice domeniului.</i> • <i>Identificarea, clasificarea și caracterizarea proceselor de comunicare culturală, socială și de aculturație.</i> • <i>Explicarea unor concepte cheie în înțelegerea conceptelor de patrimoniu și patrimonializare.</i> • <i>Aplicarea unor modele adecvate de cercetare și promovare a patrimoniului cultural.</i>
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare.</i> • <i>Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.</i> • <i>Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Descoperirea codului propriu de comunicare a comunităților tradiționale, în general, dar și al comunităților tradiționale românești, în particular, prin intermediul literaturii orale, privită ca parte a tradiției prin înțelegerea conceptelor de cultură și civilizație ca momente de sinteză și analiză, cunoașterea momentelor din evoluția culturii și civilizației românești din diferite perioade, cu specificul lor, integrarea fenomenului cultural românesc în cel european</p>
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • <i>definirea conceptelor de cultură-civilizație și raportul lor de complementaritate, prin prezentarea etapelor în evoluția culturii și civilizației europene.</i> • <i>urmărirea principalelor etape în devenirea culturii ca fenomen</i> • <i>definirea conceptului de mentalitate; surprinderea relației dintre implicit și explicit la nivelul gândirii de tip tradițional</i> • <i>evidențierea specificului culturii orale românești în raport cu alte tipuri de cultură</i> • <i>definirea folclorului ca “știință sintetică”, ca “sistem de sisteme”</i> • <i>evidențierea interrelațiilor ce se pot identifica între discipline ca : arta populară, poetica, stilistica, semiotica, retorica și folclorul literar</i> • <i>surprinderea specificului folclorului și al culturii populare în raport cu cultura modernă, cu insistență asupra elementelor de estetica folclorului</i> • <i>definirea folclorului ca sistem deschis, prin surprinderea</i>

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

	<p>fenomenelor de cultură tradițională în cadrul relației tradiție-inovație</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretarea unor texte folclorice și a unor obiceiuri populare pentru surprinderea următoarelor aspecte : spațiul și timpul în mentalitatea tradițională românească; relația rit-mit-ceremonial; relația gest-cuvânt-ritual în cadrul obiceiurilor populare; relația cuvânt-ritm-forme tropologice-sens în cadrul textelor folclorice; rolul și funcțiile simbolurilor folclorice; relația religie populară-religie creștină etc. • prezentarea principalelor categorii și specii ale culturii și literaturii orale • demonstrarea ideii că literatura populară este <i>model</i> pentru literatura cultă • surprinderea rolului unei cercetări interdisciplinare asupra fenomenului oralității: etnologie și etnografie, antropologie socială, antropologie culturală, psihologie, sociolingvistică, semantică, semiologie etc.
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Obiectivul și structura cursului. Cerințe. Bibliografie	28	<p>în sala de curs/ online KB/ZOOM</p> <p>Cursonline interactiv: expunere, demonstrație, dialog, problematizare, dezbateri; interpretare; studiu de caz; studiu comparativ; materiale audio și video</p>	
2. Definierea conceptului de cultură; identificarea trăsăturilor distinctive și a funcțiilor ce caracterizează cultura de tip tradițional; urmărirea principalelor etape în devenirea culturii ca fenomen. Conceptul de civilizație. Definiții, tipologie, istoric, evoluție. Perspective științifice asupra culturii și civilizației. Cultura și natura			
3. Analiza dinamicii culturii: nașterea culturii și transmitere			
4. Obicei. Rit. Ritual. Ceremonial			
5. Gândirea simbolică. Structuri simbolice.			
6. Preliminarii la o estetică a folclorului. Relația etic-estetic în mentalitatea tradițională românească			
7. Elemente de cultură și civilizație românească în credințe, ritualuri, texte folclorice. Studii de caz			
8. Relația cult-popular. Studii de caz			
<p>Bibliografie</p> <p>Avram, Vasile, <i>Chipurile Divinității</i>, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2006</p> <p>Berdan, Lucia, <i>Totemism românesc</i>, Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001.</p> <p>Berdan, Lucia, <i>Mitologia cuvintelor</i>, Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2003.</p> <p>Bernea, Ernest, <i>Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român</i>, Editura Humanitas, București, 1997</p> <p>Bîrlea, Ovidiu, <i>Folclorul românesc</i>, vol. I-II, București, 1983.</p> <p>Boghiu, E., Vulpes, L., <i>Hermeneutică și naratologie aplicată</i>, Editura Eurocart, 2003</p> <p>Bonte, Pierre, Izard, Michel, <i>Dicționar de etnologie și antropologie</i>, Editura Polirom, Iași, 1999.</p> <p>Bourdieu, Pierre, <i>Rațiuni practice</i>, București, Editura Meridiane, 1999</p> <p>Bourdieu, Pierre, <i>Simțul practic</i>, Institutul European, Iași, 2000</p> <p>Burghela, Camelia, <i>În numele magiei terapeutice</i>, Editura Limes, Zalău, 2000</p> <p>Burghela, Camelia, <i>La nuntă în satele sălăjene. O lectură antropologică a tradițiilor nupțiale</i>, Editura Etnologică, București, 2014</p>			

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

- Butură, Valer, *Cultura spirituală românească*, Editura Minerva, București, 1992
- Caune, Jean, *Cultură și comunicare*, București, Editura Cartea românească, 2000
- Chițimia, I.C., *Folclorul românesc în perspectivă comparată*, Editura Minerva, 1971
- Cioban, Florin, *Folclorul copiilor*, Editura NapocaStar, Cluj-Napoca, 2006
- Ciobanu, Nicolae, *Între imaginar și fantastic în proza românească*, Editura Cartea Românească, 1988.
- Coatu, Nicoleta, *Structuri magice tradiționale*, Bicc All, București, 1998.
- Coman, Mihai, *Mitos și epos*, Editura Cartea Românească, București, 1985.
- Comănici, Germina, *Cercul vieții. Roluri și performanță în obiceiurile populare*, Editura Paideia, București, 2001
- Constantinescu, Nicolae, *Lectura textului folcloric*, Editura Minerva, București, 1986.
- Corniță, Constantin, *Zona Maramureș*, Editura Umbria, Baia Mare, 2001.
- Corniță, Constantin, *Zona Lăpuș*, Editura Umbria, Baia Mare, 2001.
- Coșeriu, Eugen, *Omul și limbajul său*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 2009.
- Crețu, Vasile Tudor, *Existența ca întemeiere*, Editura Facla, Timișoara, 1988.
- Cristea, George, Dăncuș, Mihai, *Maramureș – un muzeu viu în centrul Europei*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2000
- Cuceu, Ion, *Fenomenul povestitului*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj, 1999.
- Cuceu, Ion, *Probleme actuale în structura culturii tradiționale*, Presa Universității Clujene, Cluj-Napoca, 2000.
- Durand, Gilbert, *Introducere în mitologie*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004.
- Eliade, Mircea, *Eseuri*, Editura Științifică, București, 1991.
- Eliade, Mircea, *Sacrul și profanul*, Editura Humanitas, București, 1992.
- Eliade, Mircea, *Meșterul Manole*, Editura Junimea, Iași, 1992.
- Eliade, Mircea, *Insula lui Euthanasius*, Humanitas, București, 1993.
- Eliade, Mircea, *Imagini și simboluri*, Humanitas, București, 1994.
- Eliade, Mircea, *Mitul eternei reînnoarceri*, Univers Enciclopedic, București, 1999.
- Eretescu, Constantin, *Folclorul literar al românilor. O privire contemporană*, Editura Compania, București, 2004.
- Evseev, Ivan, *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*, Editura Amarcord, Timișoara, 1997.
- Evseev, Ivan, *Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale*, Editura Amarcord, Timișoara, 1999.
- Fochi, Adrian, *Paralele folclorice. Coordonatele culturii carpatice*, Editura Minerva, București, 1984
- Frazer, James, George sir, *Creanga de aur*, vol I-IV, Editura Minerva, București, 1980.
- Gavriliuță, Nicu, *Mentalități și ritualuri magico-religioase*, Polirom, Iași, 1998.
- Genep, Arnold van, *Riturile de trecere*, Editura Polirom, Iași, 1996.
- Genep, Arnold van, *Totemismul. Starea actuală a problemei totemice*, Polirom, Iași, 2000.
- Georgiu, Grigore, *Filosofia culturii. Cultură și comunicare*, București, Comunicare.ro, 2004
- Ghinoiu, Ion, *Lumea de aici, lumea de dincolo*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1999.
- Ghinoiu, Ion, *Panteonul românesc. Dicționar*, Editura Enciclopedică, București, 2001.
- Ghinoiu, Ion, *Sărbători și obiceiuri românești*, Editura Elion, București, 2003.
- Ghinoiu, Ion, *Cărările sufletului*, Editura Etnologică, București, 2004.
- Ghinoiu, Ion, *Comoara Satelor. Calendar popular*, Editura Academiei Române, București, 2005.
- Gibson, Clare, *Semne și simboluri*, Editura Aquila '93, Oradea, 1998.
- Golopenția, Sanda, *Intermemoria. Studii de pragmatică și antropologie*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Hedeșan, Otilia, *Folclorul ce facem cu el?*, ediția a doua, adăugită, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2015
- Hedeșan, Otilia, *Șapte eseuri despre strigoi*, Editura Marineasa, Timișoara, 1988
- Hedeșan, Otilia, *Pentru o mitologie difuză*, Editura Marineasa, Timișoara, 2000
- Huizinga, Johan, *Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii*, Editura Univers, București, 1977.
- Ispas, Sabina, *Cultură orală și informație transculturală*, Editura Academiei Române, București, 2003
- Ișfănoni, Doina, *Interferențe dintre magic și estetic*, Editura Enciclopedică, București, 2002.
- Micle, Aneta, Florin Cioban, *Etnologie și folclor literar românesc*, Editura Universității din Oradea, 2014
- Mihu, Achim, *Antropologia culturală*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
- Noica, Constantin, *Pagini despre sufletul românesc*, Editura Humanitas, București, 1991
- Oieșteanu, Andrei, *Ordine și Haos. Mit și magie în cultura tradițională românească*, Polirom, Iași, 2004
- Olariu, Romulus Iulian, *Traiecte inițiatice în proza românească*, Târgu-Jiu, 2000
- Olteanu, Antoaneta, *Calendarele poporului român*, Editura Paideia, București, 2001
- Panea, Nicolae, *Antropologie culturală și socială*, Omniscope, Craiova, 2000
- Panea, Nicolae, *Folclor literar românesc. Pâinea, vinul și sarea: ospitalitate și moarte*, editura scrisul românesc, craiova, 2005
- Pop, Dumitru, *Coordonate ale culturii populare românești*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2004
- Ruxăndoiu, Pavel, *Folclorul literar în contextul culturii populare românești*, Editura Grai și suflet – Cultura națională,

<p>București, 2001.</p> <p>Segalen, Martine (sub direcția), <i>Etnologie</i>, Reditura Amarcord, Timișoara, 2002</p> <p>Tomlinson, John, <i>Globalizare și cultură</i>, Timișoara, Editura Amarcord, 2002</p> <p>Ursache, Petru, <i>Etnosofia</i>, Paideia, București, 2006</p> <p>Ursache, Petru, <i>Etnoestetica</i>, Institutul European, Iași, 1998.</p> <p>Vedinaș, Traian, <i>Sistemul culturii țărănești</i>, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj, 2000</p> <p>Veen, Wim, Vrakking, B., <i>Homo Zappiens. Joc și învățare în epoca digitală</i>, Editura Sigma, București, 2011.</p>			
8.2 Seminar / laborator / proiect	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Obiectivul și structura seminarului. Cerințe. Bibliografie	14	în sala de curs/ online KB/ZOOM lectura, dialogul, dezbateră, analiza, interpretarea studiul de caz, studiul comparativ	
2. Structuri și valori simbolice în mentalitatea tradițională. Reprezentarea spațiului în cultura populară/locuirea. Casa – <i>imago mundi</i> . Forme de mediere și cosmicizare: poarta și hotarul.			
3. Forme sincretice de comunicare în mediile tradiționale. Poezia de ritual și de ceremonial. Colinda și colindatul din ciclul sărbătorilor de iarnă. Colinda și colindatul circumscrise altor acte ritualice și ceremoniale. Descântecul și descântatul – funcție și funcționalitate a gândirii magice.			
4. Structuri arhaice ale orizontului mental tradițional. Balada folclorică. Balada <i>Monastirea Argeșului</i> (variantă I. Taloș) – sacrificiul întemeietor. Tipologie, tematică, elemente de structură, miteme, rituri, valori estetice. Balada <i>Miorița</i> (variantă A. Fochi) – matricea universului mitico-magic românesc. Tipologie, tematică, elemente de structură, motive mitico-magice, inițiatice, ceremoniale, valori estetice.			
5. Formalizarea, funcțiile și structurile magic-operatorii ale basmului fantastic. <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> – premisa „ontologiei românești”. <i>Povestea porcului</i> – masca și metamorfoza.			
6. Lirica populară - tipologie, tematică, elemente de structură, valori estetice. Doina – modalități de transcriere a relației omului cu lumea Doinele de dor, jale, dragoste. Doinele de cătănie, înstrăinare, păstorești, haiducești.			
7. Literatura aforistică și enigmatică – tipologie, tematică, elemente de structură, valori etice, estetice. Proverbele și zicătorile.			
Bibliografie Comună cu cea a cursului			

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Înțelegerea conceptelor de cultură și civilizație ca momente de sinteză și analiză, cunoașterea momentelor din evoluția culturii și civilizației universale din diferite perioade, cu specificul lor, integrarea fenomenului cultural românesc în cel european, punându-se în lumină continuitățile și rupturile dintre ele

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	folosirea limbajului de specialitate construcția argumentării	Interpretare Realizarea unor studii de caz	20%
10.5 Seminar/Laborator /Proiect	capacitate de analiză și sinteză construcția argumentării exprimare corectă orală și scrisă	Realizarea unor studii de caz Realizarea unei lucrări de specialitate	30%
		Examen scris și oral - portofoliul	50%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Operarea cu concepte de specialitate • Elaborarea unei lucrări scrise cu tema impusă de fișa disciplinei și de complexitate medie 			

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
	Curs	conf. univ. dr. Delia Suiogan	
	Aplicații	dr. Lazar Natalia	

Data avizării în Consiliul Departamentului de Filologie și Studii Culturale	Director Departamentul de Filologie și Studii Culturale Lect. univ. dr. Anamaria Fălăuș
Data aprobării în Consiliul Facultății de Litere	Decan Conf. univ. dr. Ioan Mircea Farcaș